

Приложение 10

към чл. 32, ал. 1, т. 2,

чл. 32а, ал. 2,

чл. 41а, ал. 1, т. 1

(Изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2006 г.,

в сила от 1.01.2007 г.,

бр. 82 от 2007 г.,

бр. 63 от 2016 г.)

Съдържание на годишния доклад за дейността

Годишният доклад за дейността трябва да представя коментар и анализ на финансовите отчети и друга съществена информация относно финансовото състояние и резултатите от дейността на дружеството. Той съдържа информацията по чл. 39 от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), както и следната информация:

Допълнителна информация:

1. Информация, дадена в стойностно и количествено изражение относно основните категории стоки, продукти и/или предоставени услуги, с посочване на техния дял в приходите от продажби на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, като цяло и промените, настъпили през отчетната финансова година.

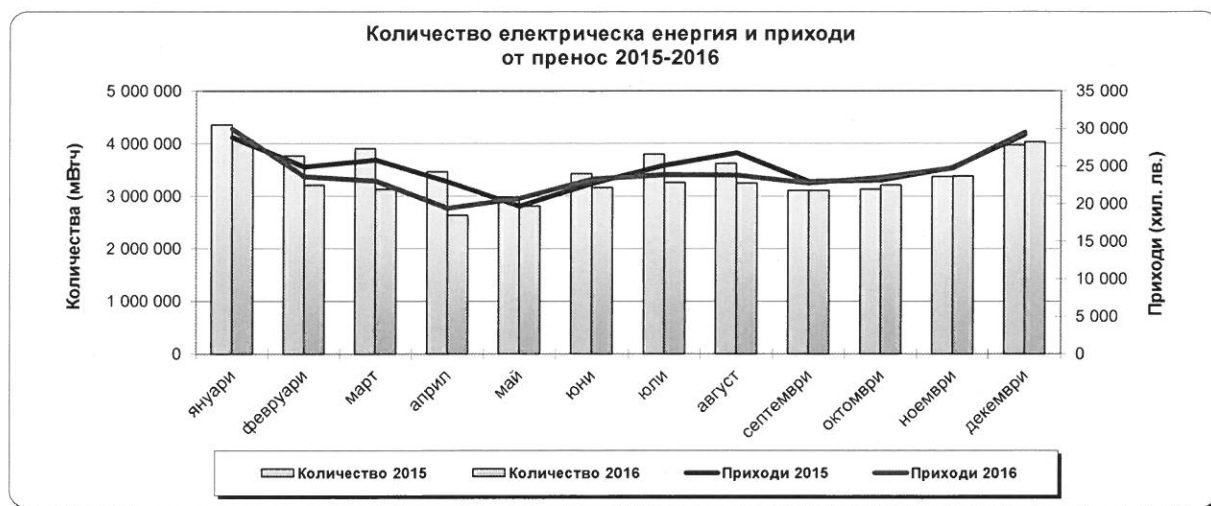
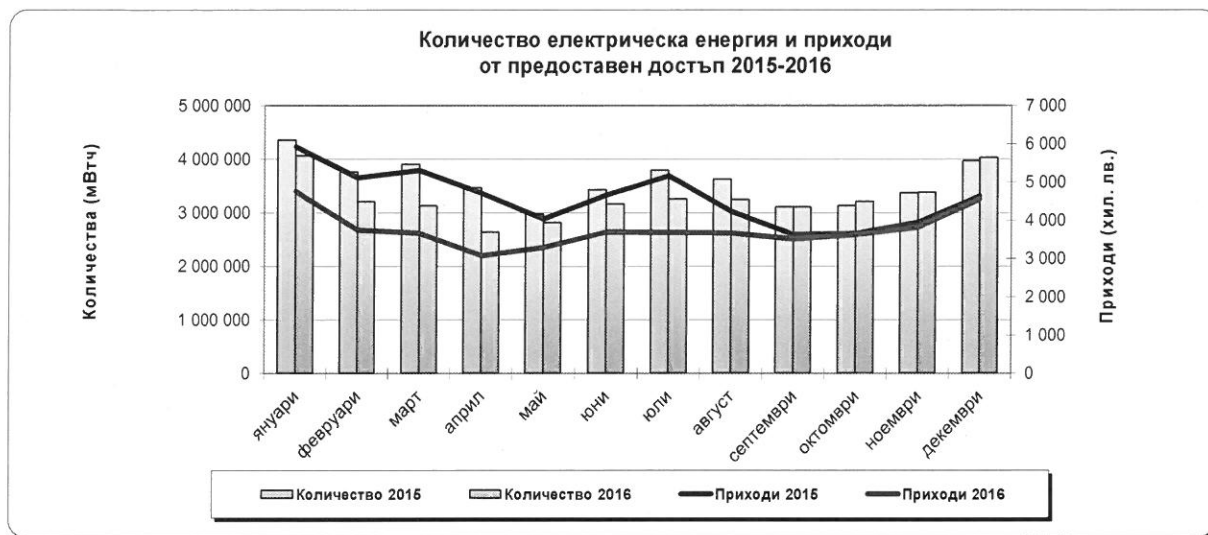
Основните приходи на ЕСО ЕАД са от предоставяните **мрежови услуги - достъп до и пренос през електропреносната мрежа**, като същите са отчетени по цените за тези услуги съобразно действащата към момента ценова рамка, а именно:

- Утвърдена цена за достъп, от 1,36 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-12/30.06.2014 г. на ДКЕВР в сила от 01.07.2014 г., утвърдена цена за достъп, от 1,17 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-27/31.07.2015 г. на КЕВР в сила от 01.08.2015 г. и запазена на същото ниво в Решение № Ц-35/01.11.2015 г. на КЕВР в сила от 01.11.2015 г. и утвърдена цена за достъп, от 1,13 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-19/30.06.2016 г. на КЕВР в сила от 01.07.2016 г.;
- Утвърдена цена за пренос на електрическа енергия, от 6,62 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-12/30.06.2014 г. на ДКЕВР в сила от 01.07.2014 г., утвърдена цена за пренос, от 7,39 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-27/31.07.2015 г. на КЕВР в сила от 01.08.2015 г., утвърдена цена за пренос, от 7,36 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-35/01.11.2015 г. на КЕВР в сила от 01.11.2015 г. и утвърдена цена за пренос, от 7,32 лв/ МВтч, приета с Решение № Ц-19/30.06.2016 г. на КЕВР в сила от 01.07.2016 г.

За периода януари-декември 2016 г. количеството електрическа енергия, за което се дължи цена достъп и пренос е 39 238 476 МВтч, **което е с 3 634 428 МВтч или с 8,48% по-малко спрямо същия период на 2015 г.** (42 872 905 МВтч), в т.ч.:

- Увеличение на количеството електрическа енергия в страната с 381 623 МВтч (1,18%) от 32 310 631 МВтч на 32 692 253 МВтч;

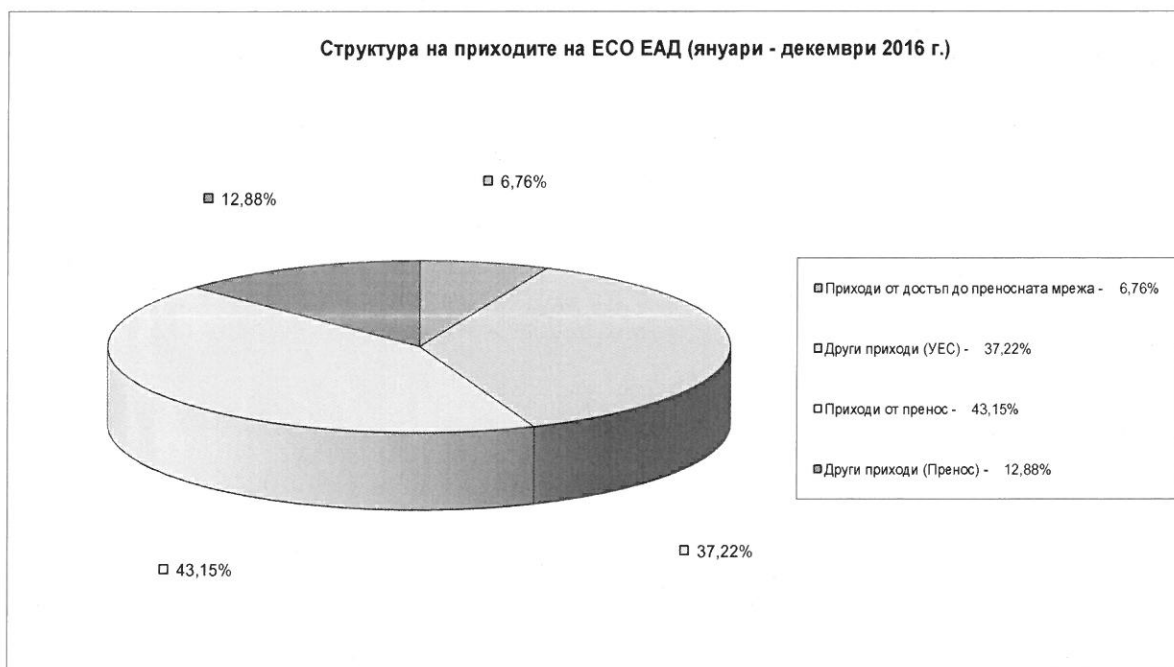
- Намаление на реализирания износ с 4 016 051 МВтч (-38,02%) от 10 562 274 МВтч на 6 546 223 МВтч.

Важно е да се отбележи, че отчетените количества изнесена електроенергия през 2016 г. са чувствително по-ниски в сравнение с 2015 г. Тенденцията за намаление на износа започва още в средата на 2015 г. В Европа се наблюдава общо намаление на цените на енергията с около 15-20%, като една от причините за това намаление са големите количества, търгувани от Норвегия и Швеция на ниски цени. Друга причина за ниската цена на електроенергията е и поевтиняването на природния газ, което накара много страни като съседните страни и Италия да пуснат в действие газовите си централи, което допълнително наводнява пазара с евтина енергия. В същото време поради девалвация на

турската лира намалява и изнася към южната ни съседка Турция – една от основните страни, към които България изнася електроенергия.

Структурата на приходите е представена на графиката по-долу. Видно от графиката е, че с най-висок относителен дял в структурата на общите приходи на ЕСО ЕАД са приходите от пренос (43,14%), други приходи от пренос (12,89%) и други приходи от управление на електроенергийната система (37,21%).

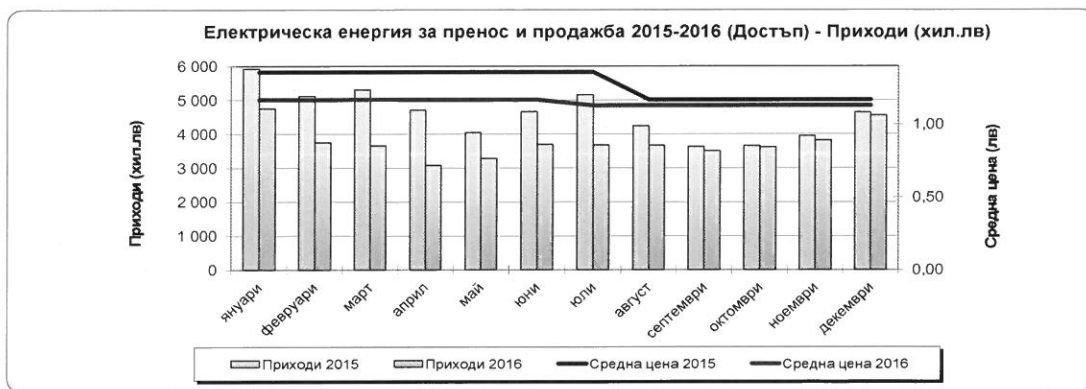
Отчетените общи приходи, съгласно окончателния финансов отчет за периода януари - декември на 2016 г. бележат увеличение с 41 888 хил.лв. (6,70%), спрямо реализираните за същия период на предходната година. Приходите от дейността по управление на електроенергийната система се увеличават с 7 799 хил.лв. (2,73%), а приходите от дейността пренос нарастват с 34 089 хил.лв. (10,03%).

2. Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен продавач или купувач/потребител, като в случай, че относителният дял на някой от тях надхвърля 10 на сто от разходите или приходите от продажби, се предоставя информация за всяко лице поотделно, за неговия дял в продажбите или покупките и връзките му с емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

Приходи от дейност управление на електроенергийната система

За отчетеният период приходите от дейността по управление на електроенергийната система са 293 503 хил.лв. и се увеличават с 7 799 хил.лв. спрямо 2015 г. като влиянието на отделните фактори е както следва:

- **Намаление с 9 938 хил.лв (-18,06%)** на приходите от цената достъп до преносната мрежа – в резултат на два ефекта, както следва:
 - **Намаление с 5 272 хил.лв** поради по-ниската среднопретеглена цена за достъп в размер на 1,15 лв/ МВтч, която е с 10,47% по-ниска спрямо среднопретеглената цена до 31.12.2015 г.
 - **Намаление с 4 666 хил.лв**, в резултат на по-ниските количества с 3 634 428 МВтч (-8,48%) електрическа енергия за продажба в страната и износ.

- **Увеличение с 17 737 хил.лв.** на други приходи от управление на електроенергийната система, включващи приходи от достъп от възобновяеми източници, приходи от балансиращ пазар, приходи от междуоператорско компенсиране (ИТС механизъм) и други приходи като резултат от два противоположни ефекта:
 - увеличение приходите от достъп от възобновяеми енергийни източници с 7 810 хил.лв. С решение № Ц-6/13.03.2014 г. ДКЕВР утвърждава окончателна цена за достъп до електропреносната мрежа на ЕСО ЕАД, която се дължи от производители на електрическа енергия от ФЕЦ и ВяЕЦ, присъединени към електропреносната и електроразпределителните мрежи в размер на 2,45 лв/МВтч и следва да се заплаща от операторите на електроразпределителните мрежи на ЕСО ЕАД. С решение № Ц-27/31.07.2015 г., в сила от 01.08.2015 г., КЕВР утвърди нова цена за достъп до електропреносната мрежа на ЕСО ЕАД, която се дължи от производители на електрическа енергия от слънчева и вятърна енергия, присъединени към електропреносната и електроразпределителните мрежи за цялото произведено количество електрическа енергия, в размер на 7,14 лв./ МВтч. С последното си решение № Ц-19/30.06.2016 г., в сила от 01.07.2016 г. КЕВР измени цената на 7,02 лв./ МВтч.

- увеличение на приходите от предоставяне на преносна способност на презграничните електропроводи, приходи от балансиращ пазар и приходи от междуоператорско компенсирание (ИТС механизъм) в размер на 9 087 хил.лв.
- увеличение на други приходи в размер на 1 512 хил.лв. за 2016 г. основно от приходи от законова и мораторна лихва по арбитражни решения ВАД №430 и ВАД №429 за достъп и реактивна енергия срещу ЕНЕРГО-ПРО Мрежи АД.
- като противоположен ефект - с 673 хил.лв. общо намаляват приходите от периметрично плащане.

Приходи от дейност пренос на електрическа енергия

За отчетения период приходите от дейността пренос са 373 934 хил.лв и се увеличават с 34 089 хил.лв. спрямо 2015 г. като влиянието на отделните фактори е както следва:

- За периода януари – декември 2016 г. реализираните приходи от цена пренос са в размер на 287 979 хил.лв или с 8 861 хил.лв (-2,99%) по-малко спрямо същия период на предходната 2015 година, като влиянието на отделните фактори е както следва:
 - **Увеличение с 16 303 хил.лв**, в резултат на по-високата с 6,00 % среднопретеглена за периода цена за пренос (утвърдената от КЕВР цена в сила от 01.07.2014 г. до 31.07.2015 г. - 6,62 лв/МВтч, от 01.11.2015 г. - 7,36 лв/МВтч и от 01.07.2016 г. - 7,32 лв/МВтч).
 - **Намаление с 25 164 хил.лв**, в резултат на по-ниските количества с 3 634 428 МВтч (-8,48%) електрическа енергия за продажба в страната и износ.

Въз основа на данните за 2016 г. се отчита ръст на други приходи от пренос както следва:

- Увеличение на приходите от присъединяване на производители и потребители към електропреносната мрежа в размер на 35 154 хил. лв, което се формира основно от изплатената дължима цена за присъединяване към електропреносната мрежа.
- Увеличение на приходите от финансиране за придобиване на дълготрайни материални активи и за текущата дейност в размер на 13 428 хил.лв за 2016 г. спрямо 2015 г. Част от тези приходи представляват безвъзмездни средства по Европейския финансов инструмент „Механизъм за свързване на Европа”, Национален план за инвестиции 2013 – 2020 г. на РБ, Фонда за извеждане от експлоатация на блокове на АЕЦ "Козлодуй" (Kozloduy International Decommissioning Support Fund - KIDSF), Превантивна програма за финансиране на ДА от ЗАД Енергия.

Като обратен ефект се отчита:

- Намаление на приходите от реактивна енергия в дейността пренос, съпоставени с тези за същия период на 2015 г. с 3 963 хил.лв.;
- Намаление на други приходи от пренос в размер на 1 669 хил.лв., основно от намалението на приходите за неустойки по неизпълнени договорни задължения и приходите от застрахователни обезщетения на застраховани активи.

3. Информация за сключени съществени сделки.

- През 2016 година е сключено допълнително споразумение към договор за присъединяване на производител към електропреносната мрежа и съответно е платена на ЕСО ЕАД цена за присъединяване към електропреносната мрежа на стойност 30 310 хил. лв.
- През 2016 година е приключила процедурата за присъединяване на ВЕИ към електропреносната мрежа и съответно е платена на ЕСО ЕАД цена за присъединяване на стойност 6 067 хил. лв.

4. Информация относно сделките, сключени между емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и свързани лица, през отчетния период, предложения за сключване на такива сделки, както и сделки, които са извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които емитентът, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК или негово дъщерно дружество е страна с посочване на стойността на сделките, характера на свързаността и всяка информация, необходима за оценка на въздействието върху финансовото състояние на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

<i>В хиляди лева с вкл. ДДС</i>	Стойност на сделките за годината приключила на 31.12.2016	Стойност на сделките за годината приключила на 31.12.2015	Крайни салда към 31 декември 2016	Крайни салда към 31 декември 2015
	2016	2015	2016	2015
Свързани чрез БЕХ ЕАД				
НЕК ЕАД				
<i>Продажба на стоки и услуги:</i>				
- пренос на ел.енергия	2 932	1 339	156	
- достъп до преносната мрежа	463	258	24	
- експлоатация и поддръжка на ел. преносна мрежа				
ремонт трансформатори	9			
- балансираща енергия	57 248	71 958	4 953	6 785
- предоставено търговско право за капацитет	1 055	3 247		
реактивна енергия		48		
-нежелан обмен				
- изпитания на трансф.масло				
услуги с автовишка	1			
наем съоръжения	2	1		
префактурирани р-ди за вода и др.	4	4		
Други-цифров сертификат, документи ЗОП, съгл. проекти, обучение, и др.		1		
Гаранции				1
вземания			5 133	6 786
<i>Покупка на стоки и услуги:</i>				
- разполагаемост за студен резерв	-22 116	-29 183	-3 156	-1 442
- балансираща ел. енергия	-2 618	-3 977	-108	-338
енергия от регулиране	-83 259	-81 933	-5 192	-7 322
- IT услуги				

- наем телекомуникационно оборудване и цистерна				
-охрана на обекти				
-ел.енергия за технологични р-ди	-39 331	-33 876	-4 244	-2 772
-префактурирани р-ди ток,вода,телефон и др.				
разходи за верификация	-40			
-нежелан обмен	1 963	-382	153	69
- предоставено търговско право за капацитет	-578	-81		
задължение към обществото	-37 740	-17 553	-3 932	-3 750
цена задължение към обществото-префактурирана	-9	-733		
почивни бази, барче, представителни разходи	-11	-18		
- дивиденди				
материални запаси	-8			
лихви	-9			
Гаранции			-21	-21
задължения			-16 500	-15 576
АЕЦ КОЗЛОДУЙ ЕАД				
Продажба на стоки и услуги:				
- балансираща енергия	722	6 101	3	2
-достъп и реактивна енергия	2	3		
-анализ на трансформаторно масло				
- пренос на ел.енергия	1	3		
присъединяване към преносната мрежа	6			
ремонт на прекъсвачи и изч.токове на късо съединение	6			
обучение	1			
Лихви		108		
вземания			3	2
Покупка на стоки и услуги:				
-възстановяване на щети от бедствия				

-нощувки	-4	-5		
-медицински прегледи				
-балансираща енергия	-598	-427	-34	-51
Други -обучение, представит.р-ди	-1			
Гаранции			-332	-325
задължения			-366	-376
МИНИ МАРИЦА ИЗТОК ЕАД				
Продажба на стоки и услуги:				
- достъп и реактивна енергия	5 151	5 812	188	477
- пренос на ел.енергия	5 263	4 687	558	546
-смяна на рел.защита на СТ и изх.данни имп.ел.проводи				
вземания			746	1 023
Покупка на стоки и услуги:				
-достъп до съоръжения	-502	-444	-413	-444
Други - командировъчни р- ди,наем ЛА,план сметка	-2	-10		
задължения			-413	-444
ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2 ЕАД				
Продажба на стоки и услуги:				
- достъп и реактивна енергия	104	107	8	8
- пренос на ел.енергия	112	100	11	10
- балансираща енергия	3 610	4 655	483	738
енергия от регулиране	18	240	1	716
- неустойки	171		28	
-анализ на трансформаторно масло	13	10		
вземания			531	1 472
Покупка на стоки и услуги:				
- студен резерв и допълнителни услуги	-15 496	-12 593	-1 653	-536

-балансираща енергия	-120	-108	-5	-4
енергия от регулиране	-31 050	-34 134	-3 369	-4 650
активиран студен резерв	-1 423			
-префактурирани разходи- карти за пътуване, тел.р-ри и т.н.	-1	-2		
<i>Гаранции</i>			-593	-593
<i>задължения</i>			-5 620	-5 783
БУЛГАРТРАНСГАЗ ЕАД				
<i>Продажба на стоки и услуги:</i>				
- достъп и реактивна енергия	14	15	1	2
- пренос на ел.енергия	69	62	7	13
-анализ на трансформаторно масло	3	2		
съгласуване на проект	1			
<i>вземания</i>			8	15
<i>Покупка на стоки и услуги:</i>				
<i>Гаранции</i>			-48	-48
<i>задължения</i>			-48	-48
БУЛГАРГАЗ ЕАД				
<i>Покупка на стоки и услуги:</i>				
<i>покупка на вземания</i>	-290			
<i>задължения</i>			0	
БУЛГАРТЕЛ ЕАД				
<i>Продажба на стоки и услуги:</i>				
наем оптични влакна	3			
<i>вземания</i>			0	0
<i>Покупка на стоки и услуги:</i>				
<i>Гаранции</i>	-1		-1	
<i>задължения</i>			-1	0

Други държавно контролирани дружества				
Холдинг БДЖ ЕАД				
<i>Продажба на стоки и услуги:</i>				
- балансираща енергия	855	2 032		191
- достъп и реактивна енергия				
- лихви за просрочия				
вземания			0	191
<i>Покупка на стоки и услуги:</i>				
балансираща енергия	-244	-279		-34
<i>Гаранции</i>				-319
задължения			0	-353
БДЖ товарни превози ЕАД				
<i>Продажба на стоки и услуги:</i>				
- балансираща енергия	1 357		346	
- достъп и реактивна енергия				
- лихви за просрочия	1			
вземания			346	0
<i>Покупка на стоки и услуги:</i>				
балансираща енергия	-130		-14	
<i>Гаранции</i>			-184	
задължения			-198	0
НКЖИ				
<i>Продажба на стоки и услуги:</i>				
- достъп до преносната мрежа	404	462	39	37
- реактивна енергия	1 919	2 019	114	

- пренос на ел.енергия	2 578	3 091	249	447
- балансираща енергия	85	192	16	21
съгласуване на проекти	11			
изчисл.настройка РЗ	3			
други	14			
депозит			4	
вземания:			422	505
Покупка на стоки и услуги:				
-балансираща енергия	-65	-48	-3	-7
оперативно обслужване на подстанция	-39	-38	-4	-3
-обезопасяване и разработване на прозорци	-1	-4		
-технически надзор на ВЛ	-15	-1		
такси		-6		
други	-7			
Гаранции			-323	
задължения:			-330	-10
ВМЗ АД				
Продажба на стоки и услуги:				
- достъп до преносната мрежа	37		5	
- реактивна енергия				
- пренос на ел.енергия	238		31	
- лихви за просрочия	462			
вземания:			36	
Терем-КРЗ Флотски Арсенал Варна				
Продажба на стоки и услуги:				
- достъп до преносната мрежа	13		1	

- реактивна енергия				
- пренос на ел.енергия	79		9	
- лихви за просрочия				
вземания:			10	
Покупка на стоки и услуги:				
Гаранции			-14	
задължения:			-14	
Български пощи ЕАД				
Покупка на стоки и услуги:				
- пощенски услуги	-47		-5	
задължения:			-5	
Ви К - дружества в страната				
Продажба на стоки и услуги:				
- достъп до преносната мрежа	5	6	1	
- реактивна енергия				
- пренос на ел.енергия	33	31	3	3
- други	5			
вземания:			4	3
Покупка на стоки и услуги:				
- питейна вода	-99	-95	-5	-1
-други		-3		-4
-гаранции			-3	
задължения:			-8	-5
Асоциирани предприятия				
ЗАД Енергия				
Продажба на стоки и услуги:				

- застрахователни обезпечения	739		73	
- превантивна програма	2 114			
вземания:			73	
Покупка на стоки и услуги:				
- имуществена застраховка	18 693			
- гражданска отговорност към ЮЛ	9			
задължения:			0	
Общо вземания:			7 312	9 997
Общо задължения:			-23 503	-22 595

5. Информация за събития и показатели с необичаен за емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, характер, имащи съществено влияние върху дейността му, и реализираните от него приходи и извършени разходи; оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година.

Няма такива.

6. Информация за сделки, водени извънбалансово - характер и бизнес цел, посочване финансовото въздействие на сделките върху дейността, ако рискът и ползите от тези сделки са съществени за емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и ако разкриването на тази информация е съществено за оценката на финансовото състояние на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

Няма такива.

7. Информация за дялови участия на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, за основните му инвестиции в страната и в чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестициите в дялови ценни книжа извън неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството и източниците/начините на финансиране.

Няма такива.

8. Информация относно сключените от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, от негово дъщерно дружество или дружество майка, в качеството им на заемополучатели, договори за заем с посочване на условията по тях, включително на крайните срокове за изплащане, както и информация за предоставени гаранции и поемане на задължения.

Неприложимо за дружеството.

9. Информация относно сключените от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, от негово дъщерно дружество или дружество майка, в качеството им на заемодатели, договори за заем, включително предоставяне на гаранции от всякакъв вид, в това число на свързани лица, с посочване на конкретните условия по тях, включително на крайните срокове за плащане, и целта, за която са били отпуснати.

Няма такива.

10. Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период.

Неприложимо за дружеството.

11. Анализ на съотношението между постигнатите финансови резултати, отразени във финансовия отчет за финансовата година, и по-рано публикувани прогнози за тези резултати.

Анализът на основните финансови показатели е изготвен на базата на данните от актуализираната Бизнес програма за 2016 г. и отчета за финансовото състояние за същата отчетна година.

ПОКАЗАТЕЛИ	Актуализирана Бизнес програма януари - декември 2016 г.	Отчет януари – декември 2016 г.
Показатели за рентабилност		
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби	0,0532	0,1105
Коефициент на рентабилност на собствения капитал	0,0132	0,0323
Коефициент на рентабилност на пасивите	0,0641	0,1614
Коефициент на капитализация на активите	0,0110	0,0269
Показатели за ефективност		
Коефициент на ефективност на разходите	1,0559	1,1236

Коефициент на ефективност на приходите	0,9470	0,8900
Показатели за ликвидност		
Коефициент на обща ликвидност	5,7982	5,7357
Коефициент на бърза ликвидност	5,6035	5,5267
Коефициент на незабавна ликвидност	4,5309	4,4610
Коефициент на абсолютна ликвидност	4,5309	4,4610
Показатели за финансова автономност		
Коефициент на финансова автономност	4,8539	4,9990
Коефициент на задлъжнялост	0,2060	0,2000
Коефициент на финансиране на дълготрайните активи	1,1633	1,1764
Коефициент на финансиране на краткотрайните активи	5,8553	5,4061

Коефициентите на финансовите показатели за рентабилност в Бизнес програмата 2016 г. и в отчета за 2016 г. са положителни величини и са определени на база финансовите резултати, които са съответно печалба в размер на 29 608 хил. лв в Бизнес програмата и 73 767 хил. лв в отчета.

Коефициентът на рентабилност на приходите от продажби показва, че на всеки 1 лев приход дружеството е реализирало печалба в размер на 0,1105 лв., спрямо реализирана печалба от 0,0532 лв. за същия период в Бизнес програмата.

Коефициентът на рентабилност на собствения капитал показва увеличение от 0,0132 към 31.12.2016 г. в Бизнес програмата на 0,0323 към 31.12.2016 г. в отчета, като повишението е в резултат на увеличения собствен капитал, вследствие на по-високия финансов резултат.

Коефициентът за общата ликвидност, който показва финансовата стабилност на дружеството е положителна величина и намалява незначително от 5,7982 в Бизнес програмата на 5,7357 към 31.12.2016 г. в отчета, вследствие основно на по-високите краткосрочни задължения в отчета.

Към 31.12.2016 г. в отчета коефициентът за абсолютна ликвидност е 4,4610 и показва леко намаление спрямо Бизнес програмата, където този коефициент е 4,5309

Финансовата независимост на дружеството от кредитори (коефициент за финансова автономност) е 4,9990 и се увеличава спрямо Бизнес програмата, където този коефициент е 4,8539, вследствие на по-високия размер на собствения капитал, поради по-високия финансов резултат.

Коефициентът на задлъжнялост на дружеството за периода е 0,2000 и е малко по-нисък от този в Бизнес програмата, вследствие на по-високия размер на собствения капитал и по-ниския размер на задълженията.

Коефициентът за ефективността на разходите показва нарастване. Срещу 1 лв. разход дружеството получава приход от 1,12 лв., което представлява печалба от 0,12 лв. В сравнение с Бизнес програмата срещу 1 лв. разход дружеството е получавало приход от 1,06 лв. и е реализирало печалба от 0,06 лв.

12. Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахи и мерки, които емитентът, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, е предприел или предстои да предприеме с оглед отстраняването им.

Ликвиден риск се състои във вероятността дружеството да не е в състояние да изпълни своите финансови задължения, когато те станат изискуеми. Политиката на дружеството е чрез планиране на паричните потоци да осигури необходимия ликвиден ресурс, за да се посрещнат настъпилите задължения при нормални или стресови условия, без да се реализират неприемливи загуби и без да се излага на риск репутацията на дружеството.

Ликвидният паричен ресурс на Дружеството се осигурява основно от предоставяне на мрежовите услуги достъп до електропреносната мрежа и пренос на електрическа енергия (от 04.02.2014г.) по регулирани цени и приходи от предоставено търговско право за пренос по междусистемните връзки със съседните мрежови оператори.

Дейността на ЕСО ЕАД е изцяло регулирана, поради което решенията на Комисията за енергийно и водно регулиране и определената от комисията ценова рамка водят до определени ликвидни рискове, изразяващи се в невъзможност за заплащане на разходи за разполагаемост за студен резерв и допълнителни услуги, разходи за електрическа енергия за покриване на технологичните разходи свързани с пренос през електропреносната мрежа и разходи за ремонт и поддръжка на електропреносната мрежа, спрямо генерираните приходи от достъп и пренос до/през електропреносната мрежа.

С решение № Ц-33/14.09.2012г. на ДКЕВР са определени, считано от 18.09.2012 година, временни цени за достъп до електропреносната и електроразпределителните мрежи, които следва да бъдат заплащани ежемесечно на ЕСО ЕАД и електроразпределителните дружества от производителите на електрическа енергия /ЕЕ/ от възобновяеми източници /ВИ/. По множеството жалби депозирани от производители от ВЕИ срещу това решение, Върховният административен съд /ВАС/ в петчленен състав, като последна инстанция отменя отделни части от него в периода месец юни – август 2013 г. С последващо решение № Ц-6/13.03.2014г. ДКЕВР определя окончателна цена за достъп до електропреносната мрежа в размер на 2,45 лв./МВтч за производителите на електрическа енергия, произведена от слънчева или вятърна енергия, която се изкупува по преференциални цени. Наред с това комисията приема решение № КМ-1/13.03.2014г., с което определя компенсаторни мерки за периода на действие на временните цени за достъп, а именно от 18.09.2012г. до 12.03.2014г. За производителите, които произвеждат електрическа енергия от енергийни източници, различни от вятър и слънце,

компенсаторният механизъм предвижда, операторът на съответната мрежа да им възстанови в пълен размер събраните суми в изпълнение на решение №Ц-33/14.09.2012г. По отношение на останалите производители, за които има влезли в сила съдебни решения за отмяна на решение № Ц-33/14.09.2012г. на ДКЕВР, комисията не определя компенсаторен механизъм, *като посочва, че за тях съществува възможността да предявят гражданско-правни искове срещу операторите на съответните мрежи за неоснователно обогатяване.*

При съобразяване с горното, с протоколни решенията на Управителен съвет (УС) и Надзорен съвет (НС) на ЕСО ЕАД беше възложено да се предприемат действия във връзка с отмяната на Решение № Ц-33/14.09.2012 г. на ДКЕВР (сега КЕВР), като с тези решения бяха определени условията за провеждане на преговорите с ВЕИ производителите за уреждане на финансовите взаимоотношения с тях.

Бяха проведени преговори с всички ВЕИ производители, като през 2015 г. и 2016 г. се подписаха (споразумения) за уреждане окончателно на отношенията произтичащи или свързани с отмяна на решение № Ц-33/14.09.2012 на КЕВР.

Дружеството системно предприема мерки за подобряване на ликвидността си независимо от развитието на пазара на електрическа енергия и регулаторната рамка определена от Комисията за енергийно и водно регулиране. Дружеството, е в готовност при необходимост да предприеме нужните мерки за гарантиране на оперативната си ликвидност с цел осигуряване сигурността на електропреносната система.

През изминалата финансова 2016 г. при извършване на лицензионната си дейност в условията на регулаторната ценова рамка ЕСО ЕАД, осигури ефективно оперативно управление на електроенергийната система, поддържане на електропреносната мрежа, както и балансиране на системата.

13. Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност.

Инвестиционната програма на дружеството за 2016 г. е изготвена и утвърдена с цел изпълнение на задачите на ЕСО ЕАД в следните основни направления:

- изпълнение на десетгодишния план за развитие на преносната мрежа;
- участието на дружеството в националния план за инвестиции;
- необходимост от поетапна подмяна на електротехническо оборудване, транспортни средства и специализирана механизация в незадоволително техническо състояние с изтекъл експлоатационен ресурс;
- необходимост от подмяна на физически остарели апаратура, инструменти и компютърна техника;
- необходимост от закупуване на програмно-технически средства и информационни технологии и съответните лицензи, свързани с оперативното управление на ЕЕС и електроенергийния пазар;
- необходимост от инвестиционни дейности свързани с отделянето на дружеството от НЕК ЕАД и сертифицирането му като независим преносен оператор.

Източници на финансиране на Инвестиционната програма на ЕСО ЕАД са:

- собствени средства получени от амортизационни отчисления за дълготрайните активи на дружеството;
- привлечени средства получени чрез грантови споразумения по Международен фонд за отпускане на средства за извеждането от експлоатация на блокове в АЕЦ “Козлодуй” (KIDSF).
- привлечени средства по регламент 347 за обекти от общ европейски интерес.

Разчетът за изпълнение на обекти от Инвестиционната програма на ЕСО ЕАД за 2016 г., утвърден с Протокол № 20/17.12.2015 година, от заседание на Надзорния съвет на ЕСО ЕАД е в размер на 102 260 хил. лв., а след актуализацията към 30.06.2016 година в размер на 101 500 хил. лв., в това число:

- финансиране със собствени средства - 97 476,0 хил. лв.
- финансиране с привлечени средства - 3 121,0 хил. лв.
- финансиране по договори за присъединяване - 903,0 хил. лв.

През отчетния период извършените разходи от ЕСО ЕАД са в размер на 90 740,1 хил. лв., които представляват 89,40% от разчета.

По значими инвестиционни обекти, по които се извършваха дейности през 2016 г. са:

проекти със собствено финансиране

- Ремонт чрез подмяна стълбове, проводници и МЗВ (стъпка в стъпка) ВЛ Химик/Нитрат
- Реконструкция на ВЛ 110kV Свобода от п/ст Камено до ст. №76 , като двоен с АСО 400
- Реконструкция на ВЛ 110 кV Чая за една тройка АСО 400 и OPGW
- Реконструкция на ВЛ 110 кV Преспа за една тройка АСО 400 и OPGW
- Реконструкция на ВЛ 110 кV Перперек

проекти от общ европейски интерес финансирани съгласно регламент 347 на Европейската комисия:

- ВЛ 400 kV „Пловдив – МИ“;
- ВЛ 400 kV МИ – Бургас;
- ВЛ 400 кV п/ст Добруджа - п/ст Бургас;

Най-голяма част от инвестиционните разходи са в двете основни направления електропроводи и подстанции.

Сравнителният анализ спрямо предходните 2014 и 2015 години показва значително увеличаване на инвестициите в електропроводи и намаление на инвестициите в подстанции.

Сериозен ръст бележат и инвестициите в сгради, поради закупуването на административна сграда за предприятието, в транспортни средства и от присъединяване на нови потребители.

Запазена е тенденцията за увеличение изпълнението на Инвестиционната програма спрямо разчета, което изпълнение е в рамките на 90%.

Високият процент на изпълнение се дължи на подобряване организацията на работа, добрата предварителна подготовка, планиране провеждането на обществените поръчки, навременната доставка на материалите и последващото изпълнение на обектите.

14. Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и на неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството.

Няма настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление ЕСО ЕАД и на неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството.

15. Информация за основните характеристики на прилаганите от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рискове.

Системата за финансово управление и контрол, наричана “СФУК” урежда обхвата и осъществяването на финансовото управление и контрол в „Електроенергиен системен оператор” ЕАД (ЕСО).

СФУК е изградена при спазване и в съответствие с изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, Закона за обществените поръчки, Закона за счетоводството и Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол.

Чрез прилагането на система за финансово управление и контрол се цели осигуряването на разумната увереност, че процесите по разходване на средствата на ЕСО ЕАД са регламентирани, прилагани и контролирани.

Разходването на дружествени финансови средства се извършва съгласно определеното им предназначение в рамките на утвърден бюджет и бизнес програма на дружеството.

Системата за финансово управление и контрол в ЕСО ЕАД, включва политики и процедури, които имат за цел да осигурят разумна увереност за постигане на целите, чрез:

- **съответствие със законодателството, вътрешните актове и договори** – спазване от страна на всички служители на приложимото законодателство, вкл. подзаконовите нормативни актове, вътрешните актове и договорите, по които ЕСО ЕАД е страна;
- **надеждност и всеобхватност на финансовата и оперативната информация** – организиране на регистрирането на достатъчна, уместна, надеждна, полезна и своевременна информация, необходима за изпълнение на задачите и взимане на решения, както и за изготвяне на верни и точни финансови отчети.
- **икономичност, ефективност и ефикасност на дейностите** –
 - ❖ икономичност – необходимите ресурси за осъществяване на дейността на ЕСО ЕАД да се придобиват с най-малки разходи и при спазване на изискванията за качество, количество и своевременност;
 - ❖ ефективност – степен на постигане на целите, при съпоставяне на действителните и очакваните резултати;
 - ❖ ефикасност – постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване на дейността на ЕСО ЕАД.
- **опазване на активите и информацията** – изграденият контрол трябва да гарантира тяхното опазване и да действа превантивно срещу кражби, злоупотреби,

унищожаване, защита на информацията класифицирана като държавна тайна или фирмена тайна и други неправомерни действия.

Вътрешният контрол в ЕСО ЕАД е насочен към постигането на следните основни цели на равнище дружество:

1. извършване на правилни, етични, икономични, ефективни и ефикасни дейности;
2. изпълнение на задълженията по отношение на отчетността;
3. спазване на приложимите закони и разпоредби;
4. опазване на ресурсите /активи и информация/ от загуба в резултат на брак, злоупотреби, присвояване, грешки, измами и нередности, както и нарушаване на закона за защита на класифицирана информация (ЗЗКИ).

В ЕСО ЕАД е разработена Стратегия за управление на риска в която са определени:

- ✓ етапите на процеса на управление на риска и тяхното съдържание;
- ✓ участниците в реализирането на процеса на управление на риска и техните правомощия и отговорности;
- ✓ подходите и методите за организиране и изпълнение на дейностите от етапите на процеса на управление на риска;
- ✓ съдържанието на основните документи, разработвани във връзка с управлението на риска и сроковете за тяхната подготовка, утвърждаване и изпълнение

Като Приложения към Стратегията за управление на риска в ЕСО ЕАД са разработени Процедура за управление на риска и Наръчник за управление на риска.

Управлението на риска в дружеството се извършва чрез използване на интегрирано уеб-базирано информационно приложение, разработено изцяло в съответствие със Стратегията, Процедурата и Наръчника за управление на риска в ЕСО ЕАД.

16. Информация за промените в управителните и надзорните органи през отчетната финансова година.

Няма промени в управителните и надзорните органи през отчетната финансова година.

17. Информация за размера на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и негови дъщерни дружества, независимо от това, дали са били включени в разходите на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, или произтичат от разпределение на печалбата, включително:

а) получени суми и непарични възнаграждения;

Възнаграждения на ключов ръководен персонал

<i>В хиляди лева</i>	Транзакции	Транзакции	Салда към	Салда към
	през периода 2016	през периода 2015	края на 2016	края на 2015
Възнагражд. на УС и НС	284	166	28	14
Социални надбавки	42	42	4	3
Представително облекло		2		

Обезщетения за неизползван отпуск	1	1	2	1
Обезщетения по ДУК		22		
Социални осигуровки върху възнагражденията на членовете на Съвета на директорите	23	18	2	2
Тантиеми				
	350	251	36	20

б) условни или разсрочени възнаграждения, възникнали през годината, дори и ако възнаграждението се дължи към по-късен момент;

Няма

в) сума, дължима от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, или негови дъщерни дружества за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране или други подобни обезщетения.

Няма.

18. За публичните дружества - информация за притежавани от членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав акции на емитента, включително акциите, притежавани от всеки от тях поотделно и като процент от акциите от всеки клас, както и предоставени им от емитента опции върху негови ценни книжа - вид и размер на ценните книжа, върху които са учредени опциите, цена на упражняване на опциите, покупна цена, ако има такава, и срок на опциите.

Неприложимо за дружеството.

19. Информация за известните на дружеството договорености (включително и след приключване на финансовата година), в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции или облигации от настоящи акционери или облигационери.

Няма такива.

20. Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал; ако общата стойност на задълженията или вземанията на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, по всички образувани производства надхвърля 10 на сто от собствения му капитал, се представя информация за всяко производство поотделно.

Няма такива.

21. За публичните дружества – данни за директора за връзки с инвеститора, включително телефон и адрес за кореспонденция.

Неприложимо за дружеството.

VIII. Друга информация по преценка на дружеството.

Няма.

ИВАН ЙОТОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

